

Egede

- misjonæren og instituttet

Den 21. januar 1946 ble det i Oslo grunnlagt et institutt "til fremme av misjonskunnskap og misjongsgransking", et institutt som til minne om vår første store misjonær ble gitt navnet "Egede-Instituttet".

Ordene er de aller første som sto på trykk i vårt tidsskrift, sitert fra Olav Guttorm Myklebusts leder i det første nummeret i 1947. En misjonær og et institutt. Det er to grunner til at jeg i årgangens siste nummer sakser setningen. At det i 2003 er 245 år siden Hans Egede døde, får være mer av en tilfeldighet; likedan at det er 285 år siden han offentliggjorde sitt berømte opprop til "Alle Jesu Christij Elskere udj alle Stænder, Geistlige og Verslige, Høye og Lafve, Fornemmelig Denne Stadtz fornemme Borgere og Indbyggere". Slike årstall er neppe runde nok til å markere og jubilere. Saken er en annen. Den første grunnen er simpelthen at vi i dette nummeret har gleden av å publisere to historiske bidrag om Hans Egede. Artiklene er relativt kortfattede. De er imidlertid meget interessante og bidrar til å utdype vårt kjennskap til denne mannen som, sammen med sin kone Gjertrud Rask, ble av så stor betydning for kirke og misjon i vårt land. Det ligger møysommelig arbeid bak Kjell Furu-sets bidrag, både i oppsporingen av to hittil ukjente rettssaker mot Hans Egede, og i argumentasjonen for en ny tolkning av Egedes sølvkanne som i dag fins på Det Nationalhistoriske Museum i Hillerød. At artiklene dveler ved sider av den unge presten som er av

det mindre strålende slaget, rokker ikke ved den plassen han har i vår historie. Vi blir minnet om at det nok kunne være saker og ting i tillegg til misjonærkallet som gjorde at han ønsket seg bort fra Vågan. I det minste er det Furusets klare mening etter arbeid med kildene.

Den andre grunnen til saksingen gir seg for den som studerer Egede Instituttets årsmelding for 2002, trykt nedenfor. Årsmeldingen denne gangen er mer spennende enn årsmeldinger i sin alminnelighet har ord på seg for å være. Av litt ulike grunner har styret over noe tid arbeidet med spørsmålet om instituttets fremtid. En av årsakene er, ikke overraskende, økonomien. Spørsmålet om ikke dagens situasjonen mht. instituttets grunnleggende målsetting krever nytenkning, har imidlertid vært like vesentlig. "Misjonskunnskap og misjonsgranskning" er ting som i dag engasjerer mange miljøer i vårt land. Situasjonen er betydelig annerledes enn i 1947, ikke minst takket være vedvarende innsats fra Egede Instituttet og dets forkjempere gjennom årene. På styrets initiativ har både evalueringsgruppe og idékommisjon vært i arbeid for å vurdere hva dette bør innebære for instituttet mht. retning, mål og dimensjoner på arbeidet. Styret har drøftet saken, og representantskapet hadde den til behandling på sitt ordinære møte i juni uten å slutføre samtalen. Representantskapet besluttet å samles til et senere, ekstraordinært møte i sakens anledning. Resultatet skal vi orientere om i sin tid.

"Egede - misjonæren og instituttet" er altså blikkfanger for foreliggende nummer. Utover dette gir Live Danbolt Drange et nytt bidrag fra Latin-Amerika. "Bibelbruk i latinamerikansk kontekst" er et svært tema, stort og fargerikt som kontinentet er. Landenes kultur og historie har også mange felles trekk, på godt og vondt. Danbolt Dranges artikkel er skrevet spesielt med referanse til forfatterens misjonærerfaring fra Ecuador. Videre følger undertegnede bidrag til NIME/NØRs nylig avholdte konferanse i Danmark om misjonærens person og tjeneste. Flere bidrag fra denne konferansen vil komme på nyåret. Gunvor Lande står for vårt faste hjørne "Økumenisk misjonsperspektiv".

Jan-Martin Berentsen